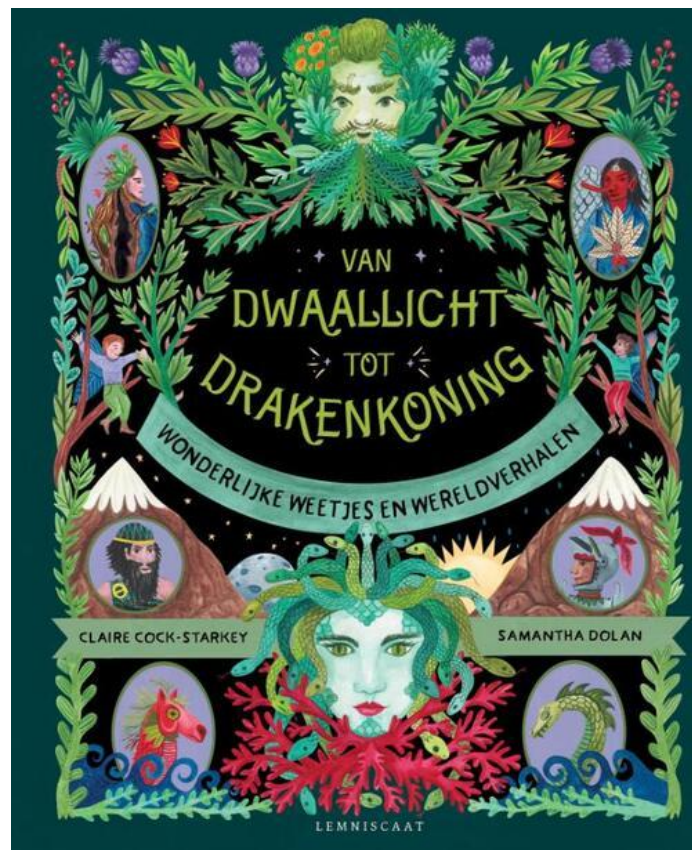

LESSUGGESTIES

*Van dwaallicht tot drakenkoning –
wonderlijke weetjes en wereldverhalen*

Claire Cock-Starkey

Samantha Dolan

ISBN 978 90 477 1476 7 | Prijs € 15,99

Vertaald door Margaretha van Andel

Lemniscaat

Lessuggesties door Jessica Crezee

Vakken: Oriëntatie op jezelf en de wereld (aardrijkskunde, geschiedenis, godsdienst/levensbeschouwing)

Thema's: Natuur, cultuur, geschiedenis, sprookjes, legenden, volksverhalen, fabels, bossen, zeeën, bergen, rivieren, moerassen en mythische figuren

Doelgroep: *Van dwaallicht tot drakenkoning* is geschikt voor kinderen vanaf tien jaar. Onderstaande opdrachten zijn bedoeld voor leerlingen vanaf groep zes van de basisschool, om op school of thuis uit te voeren.

Tijdsinvestering: Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een halfuur tot enkele uren

Benodigd materiaal voor de activiteiten: Pen en papier, een computer met internet en tekenmateriaal (papier, potloden en verf) van goede kwaliteit

Voor de docent: De natuur spreekt al eeuwenlang tot de verbeelding en is ook in dit boek een rijke bron van wijsheid én fantasie. Net als in het eerste deel van de reeks, *Van stormgod tot dondervogel*, beschrijft Claire Cock-Starkey in dit boek allerlei mythen, volksverhalen en andere voorbeelden van bijgeloof vanuit de hele wereld die gebaseerd zijn op de natuur. De magische, mysterieuze verhalen zetten kinderen aan het denken en laten ze nooit meer met dezelfde ogen kijken naar de natuur om ons heen.

Kinderen kunnen *Van dwaallicht tot drakenkoning* in zijn geheel lezen en bekijken of raadplegen bij opdrachten of bijvoorbeeld een spreekbeurt. Deze lesideeën en activiteiten zijn bedoeld om nog meer plezier te beleven aan oude sprookjes en fabels. De kinderen kunnen de activiteiten op school individueel, in tweetallen of in kleine groepjes uitvoeren. Het is extra leuk voor de kinderen om de gemaakte activiteiten en opdrachten met de hele klas te bekijken en de antwoorden te bespreken met de leerkracht. Bij enkele opdrachten zijn antwoorden toegevoegd (zie de * erbij), de andere zijn vrij te interpreteren, maar kunnen de reactie van een volwassene goed gebruiken. Sommige activiteiten zijn voor de echte enthousiastelingen en zijn meer geschikt om thuis te doen.

Over het boek: Een fascinerende reis door de natuur vol magie en fantasie!

Wist je dat de Vikingen geloofden dat de kosmos bijeen werd gehouden door de wortels van een es? Dat biezen je beschermen tegen de bliksem? En dat we volgens de Koreanen onze watervallen te danken hebben aan vliegende draken? Laat je verrassen door deze bonte verzameling verhalen (en minstens zo bonte illustraties!) en ontdek de verborgen magie in onze bossen en zeeën, in de bergen en de moerassen en alle sprookjeswezens die daarin al eeuwenlang vredig leven.

Over de auteur: Claire Cock-Starkey is tekstschrijver, kinderboekenauteur en blogger. Ze is bijzonder geïnteresseerd in actualiteiten, geschiedenis, archeologie en sport en is het gelukkigst als ze zich in The British Library mag verliezen in een stapel oude boeken voor haar nieuwste onderzoek. En daar schrijft ze dan graag weer een boek over. Claire schreef voor Lemniscaat ook [Van stormgod tot dondervogel](#). Neem eens een kijkje op nonfictioness.com/.

Over de illustrator: de Schotse Samantha Dolan werkt het liefst in haar atelier met potloden, pennen en gouacheverf, omringd door cactussen en tropische planten. Ze studeerde Fine Arts en is geïnspireerd door de natuur, mythen en folklore en vindt het daarom heerlijk om een zelfverzonnen wereld op papier te creëren. Je vindt haar werk op www.samanthadolan.co.uk.

De functie van verhalen

Zo, ben je een beetje bijgekomen van je wervelende wereldreis langs de natuur, cultuur en geschiedenis van allerlei volken? Wat een avontuur is dit boek, hè! Waar zouden al deze mythen toch vandaan komen? Het zijn veelal verhalen uit de 'overlevering'. Daarmee wordt bedoeld dat dit verhalen zijn die vroeger werden doorverteld binnen stammen (groepen mensen die in een bepaald gebied bij elkaar leefden) of binnen families, van moeder op dochter bijvoorbeeld. Dit was de manier van verhalen vertellen en bewaren voordat er boeken bestonden. Die verhalen waren vaak gekoppeld aan een bepaalde plaats of gebeurtenis, maar meestal viel er niet meer te achterhalen wie het verhaal verzonnen had of voor het eerst vertelde.

Opdracht: Wat verhaal je me nu?

Zoek in dit boek en op internet de antwoorden op de volgende vragen en schrijf ze op. Overleg met je klasgenoten en luister naar elkaars mening en ideeën.

1. Wat zou het doel zijn geweest van deze oude, 'overgeleverde' verhalen?*
2. Wat zijn kenmerken van een verhaal? Noem er enkele.*
3. Welke betekenis hebben verhalen voor jou? Wat brengen ze je? Wat mis je als je niet zou lezen?
4. Welke verhaalgenres zijn jouw favoriet? Waarom? Gebruik onderstaande activiteit om kennis te maken met alle genres.

Veelbelovende pictogrammen

Ga naar de bieb in je school of naar de grote bieb in je woonplaats en maak eens een lijstje met de boekgenres die daar op de planken staan. Welke genres ken je allemaal? Welke vind je leuk? Welke zéker niet? Welk genre lezen je ouders? En je juf of meester? Kies jij boeken van een bepaald genre of let je daar helemaal niet op?

Hieronder vind je een lijstje met 'pictogrammen'. Deze kleine plaatjes kun je vinden op de rug van elk boek in de bieb; dat is het smalste stukje van het omslag waar je ook de titel kunt vinden. Die pictogrammen geven het genre aan. Staan deze genres ook allemaal op het lijstje dat jij gemaakt hebt? Welke kende je nog niet? Houd eens je hand over de woorden en check of jij nu alle verhaalsoorten herkent aan de pictogrammen. Dan zoek je de volgende keer nog makkelijker je favoriete genre uit!

	Avontuur		Biografie
	Detective		Dieren
	Doktersverhaal		Erotiek
	Familieroman		Griezelverhaal
	Historisch verhaal		Humor
	Kerstmis		Oorlog en verzet
	Paarden/pony's		Pasen
	Psychologisch verhaal		Romantisch verhaal
	School		Science fiction
	Sinterklaas		Sociaal/politiek verhaal
	Spanning		Sport
	Sprookjes		Western
	Zeeverhaal		

Wie graag nog meer leert en nadenkt over volksverhalen, mythen en legenden, vindt hieronder enkele fijne activiteiten die eerder bij het andere boek van deze auteur, Van stormgod tot dondervogel, werden gemaakt en die voor dit boek net zo relevant zijn. Leuk om met je klasgenoten te doen! (Daarna volgen nog meer activiteiten bij dit boek.)

De moraal van het verhaal

In oude verhalen, legenden en mythen zit vaak een boodschap. Het was meestal een les of waarschuwing voor mensen om te zorgen dat ze zich netjes zouden gedragen, geen fouten zouden maken of niet in de verleiding zouden komen iets doms te doen. Deze diepere betekenis van een tekst noemen we 'de moraal'. Deze moraal staat er vaak niet letterlijk in, maar het is de belangrijke boodschap die de schrijver van een verhaal aan jou over probeert te brengen. De moraal geeft vaak aan hoe de 'maatschappij' verwacht dat iemand zich gedraagt.

Voorbeeld:

'Sjors was gisteren tijdens de gymles met stomheid geslagen. Bij het maken van de teams werd Sanne als laatste gekozen. Blijkbaar dachten de jongens dat ze niet goed zou kunnen voetballen, omdat ze een meisje is. Toen de wedstrijd begon bleek echter al snel dat Sanne ontzettend goed kan voetballen. Ze scoorde drie keer en speelde zelfs een jongen door zijn benen!'

Moraal: Iemands geslacht zegt niets over iemands kwaliteiten. (Bron: Leesmees.nl)

Opdracht: De diepere boodschap

In *Van dwaallicht tot drakenkoning* lees je aan het begin van elk hoofdstuk een volledig verhaal: *Betushka en de jonkvrouw van het woud*, *Waarom de zee zucht*, *De vechtende bergen*, *De magische moura's van de heuvels*, *de vloek van de druïden* en *De legende van de heks Vixana*. Kies een van deze verhalen uit of lees ze allemaal. Schrijf nu op wat jij de diepere boodschap van dit verhaal vindt. Welke les heeft de hoofdpersoon geleerd en is dus ook voor jou belangrijk? Let op: je kunt hierover van mening verschillen. Praat dus eens over deze moralen met je vrienden, klasgenoten en ouders. Misschien hebben zij een andere les uit de verhalen geleerd?

Er was eens... een sprookje!

Sprookjes zijn verhalen die de meeste kinderen wel kennen. Het zijn oorspronkelijk verhalen die mondeling werden doorverteld, waarin magie en fantasie vaak een grote rol spelen. Staan er bij jou thuis sprookjesboeken in de kast? Kijk je wel eens een sprookjesfilm? Of: ben je wel eens in Het Sprookjesbos van de Efteling geweest? Dat is natuurlijk dé plek om te zijn als je houdt van deze mooie vertellingen. Hoog tijd om je eens te verdiepen in dit betoverende genre!

Opdracht: Zoek in je boek en op internet naar het antwoord op de volgende vragen:

1. Wat is een sprookje? Misschien weet je dit al precies nu je dit boek hebt gelezen!
2. Dit zijn bekende sprookjesschrijvers. Zoek per naam een paar sprookjes op die deze auteur heeft geschreven.
Giambattista Basile
Charles Perrault
De gebroeders Grimm
Hans Christian Andersen

Zoek op school, in de bieb of thuis naar een echt sprookjesboek. Lees het (globaal) en bekijk alle plaatjes. Beantwoord daarna de volgende vragen:

3. Welke (magische) hoofdpersonen en -figuren komen vaak in sprookjes voor?
 4. Kun je ook voorwerpen vinden die vaak terugkomen in sprookjes?
 5. Kun je de lessen, de moraal, beschrijven van deze vijf bekende sprookjes?*
- Assepoester
Roodkapje
Rapunzel
De drie biggetjes
Repelsteeltje

Sprookjes bestaan...

... in Het Sprookjesbos van de Efteling! Dat heb je net gelezen. Kijk op

www.efteling.com/nl/park/attracties/sprookjesbos/sprookjes en kies je favoriete sprookje uit.

Opdracht: Beantwoord deze vragen met de informatie op deze site of op een andere site:

1. Wat is de naam van je favoriete sprookje?
2. Wie heeft het geschreven?
3. In welk jaar is het geschreven?
4. Wie heeft het sprookje in de Efteling ontworpen?
5. Sinds wanneer staat dit sprookje in de Efteling?
6. Kun jij het sprookje nog eens opschrijven? Vertel het zo mooi en gedetailleerd als je kunt! Gebruik eventueel een sprookjesboek erbij, maar vertel het in je eigen woorden.
7. Tot slot maak je een mooie tekening bij dit sprookje. Dat mag in de stijl van de Efteling, maar ook lekker op je eigen manier.

En ze leefden nog lang en gelukkig!

Opdracht: Schrijf je eigen sprookje

Nu je alles weet over sprookjes, kun je er misschien wel zelf eentje schrijven. Gebruik *Van dwaallicht tot drakenkoning* ter inspiratie. Kies een paar elementen (locatie of landschap, figuren of mythische wezens) en mix die door elkaar. Of verzin je volledige sprookje zelf. Bedenk een moraal, een bepaalde boodschap, voor je lezer. Giet er nog wat fantasie van jezelf bij en zo schrijf jij in *no time* de meest magische sprookjes en verhalen.

Het ontstaan van jouw aarde

In dit boek staan allerlei verhalen over het ontstaan van de aarde. Om specifieker te zijn: over het ontstaan van bepaalde landschappen en natuurelementen op onze aarde. Het is leerzaam om hier eens over na te denken. Misschien heb je hier thuis of op school over gehoord of gelezen.

Opdracht: Maak een landschapspresentatie

Kies een van onderstaande onderwerpen en maak hier een persoonlijk werkstuk, lapbook of online-presentatie over. Geef antwoord op vragen als: Wanneer is de aarde/het landschap ontstaan? Hoe weten we dat? Hoe heten de onderdelen van de aarde/het landschap? Vind je deze natuur mooi? Waar zijn deze onderdelen van het landschap te vinden? Zoek er ook foto's of afbeeldingen bij.

TIP: Niemand van ons was erbij toen de aarde of het landschap ontstond, dus voel je vrij om jouw verhaal op te schrijven... Bespreek met je klasgenoten of vrienden welk onderwerp zij hebben gekozen en waarom. Wat zijn de verschillen en overeenkomsten met jouw onderwerp?

Kies uit de volgende onderwerpen:

1. Het ontstaan van de aarde door een grote schepper, volgens de christelijke, islamitische of bijvoorbeeld joodse traditie.
2. Het ontstaan van de aarde volgens wetenschappelijke inzichten. Kijk voor inspiratie eens op https://wikikids.nl/Geschiedenis_van_de_aarde, <https://www.hetklokhuis.nl/tv-uitzending/3334/planeet-aarde-het-begin> of https://natuurwijzer.naturalis.nl/themas/aarde?gclid=CjwKCAiAioifBhAXEiwApzCztv8VMxdatc_i4pQFMeWlBUuXg1iINDw98dReBB_ReiSzzdH0hp2mxoCWnsQAvD_BwE.

3. Het (ontstaan van het) landschap van Nederland of van jouw provincie.

4. Het (ontstaan van het) landschap van je favoriete vakantieland.

Het landschap van Nederland

Ons land is natuurlijk fascinerend genoeg om wat langer bij stil te staan. Welke landschappen heeft ons land? En wat weet je over het ontstaan van deze natuurlijke streken? Schrijf van de volgende landschapsoorten de kenmerken op én een paar voorbeelden van plaatsen waar je dit landschap kunt vinden. Gebruik internet hierbij, bijvoorbeeld <https://www.geologievannederland.nl/landschap/landschappen>. Als je wilt, mag je ook bij elk type landschap foto's zoeken om je omschrijving mee te illustreren. Of teken of schilder het landschap zelf!

Duinlandschap

Heuvellandschap

Rivierlandschap

Veenlandschap

Zandlandschap

Zeekleilandschap

Landschapsschilderen

Duinlandschap bij Haarlem door Jacob van Ruysdael, ca. 1647

Nu je je toch zo verdiept hebt in landschappen, kun je daar ook een prachtig schilderij bij maken. Dat dacht men ook in de zeventiende eeuw, toen het (Nederlandse) landschapsschilderen erg populair was. Steeds meer kunstenaars lieten zich inspireren door onze natuur en legden bergen, valleien, weiden, bomen, rivieren, zeeën en bossen vast op hun doeken. Vaak schilderden zij er enkele mensen of dieren bij. Nog altijd zijn deze sprookjesachtige landschappen geliefd. Hier lees je er meer over: kunst-en-cultuur.infonu.nl/kunst/160697-schilderkunst-17e-eeuw-landschapsschilderkunst.html.

Opdracht: Maak kennis met landschapsschilders

Zoek afbeeldingen van schilderijen op van de volgende schilders en noteer ook de namen van de schilderijen en de jaartallen waarin ze gemaakt werden: Jan van Goyen, Hendrick Averkamp, Pieter Bruegel, Jacob van Ruysdael en Albert Cuyp.

Als je het erg interessant vindt, kun je ook een heel werkstuk maken over een schilder. Wanneer leefde hij? Wat voor achtergrond en opleiding had hij? Wat schilderde hij graag? Welke kenmerken hadden zijn schilderijen? Je mag ook een andere schilder kiezen als je zijn of haar werk mooier vindt!

Iedereen kan schilderen met Bob!

De bekendste landschapsschilder is misschien wel Bob Ross uit Amerika. Hij was in de jaren tachtig en negentig heel populair met zijn *you can do it*-instructiefilmpjes waarmee iedereen in een 'handomdraai' prachtige taferelen op papier kon maken. Over zijn werk werd soms flauw en lacherig gedaan, omdat hij in een halfuur een heel doek kon vullen met een bergpartij, watervallen, een donker woud, prachtige luchten of een groene weide met een half vervallen schuurtje. Je kon volgens hem geen fouten maken in een schilderij, een misser was enkel een '*happy little accident*'. Nog altijd worden de herhalingen van zijn *The Joy of Painting* miljoenen keren bekeken op YouTube.

Opdracht: Ben je al nieuwsgierig? Ga snel naar www.youtube.com/@bobross_thejoyofpainting. Kies een willekeurige aflevering en probeer mee te schilderen! Het geeft niet als je niet precies dezelfde kwasten of verfkleuren hebt, het gaat om het idee dat kunst voor iedereen is! Ontdek het zelf 😊

Forest friends knutselen!

De natuur biedt prachtig materiaal om mee te knutselen. En met dit boek bij de hand krijg je genoeg ideeën voor de meest griezelige of juist liefste sprookjesachtige wezens en figuren. Dus ga het bos of park in en verzamel allerlei natuurlijke knutselspulletjes. Vul dit aan met verf, vilt, papier, wol, glitters, steentjes, schelpen of wat je ook maar in huis hebt en leef je uit. Hieronder vind je wat voorbeelden en je kunt ook zelf op internet zoeken naar knutselideetjes. Maar vergeet niet: de mooiste figuren bedenk je zelf!

PS Smaakte je zoektocht in het bos, park of bijvoorbeeld strand naar meer? Maak dan een echte natuurspeurtocht door dit gebied met een paar vrienden en vriendinnen. In dit filmpje legt Jill alvast uit hoe je de leukste natuurwegwijzers kunt maken:
www.youtube.com/watch?v=zYYES2h4eMU.

De grote volksverhalen en natuurgeheimen-test – deel 2

Nu je dit boek goed hebt bekeken, is het tijd voor een check. Kun jij deze test maken? Verbind de onderstaande omschrijving met het juiste antwoord in de rechterkolom door een lijntje te trekken met je potlood of pen. Om het je makkelijker te maken, zijn de omschrijvingen ingedeeld per hoofdstuk uit het boek. De antwoorden vind je onderaan deze lessuggesties!

Hoe de bossen ontstonden

1. Dit is de moeder van het bos in Litouwen	Yggdrasil
2. Dit is de bosgod van de Kelten	Cernunnos
3. Deze boom houdt de hele kosmos bij elkaar volgens de Noordse mythen	Medeina

Woudbloemen

1. Elfjes doen de kelken van deze bloemen dicht als het regent	Primula
2. Deze bloemen hebben vlekjes op de kelken door handafdrukken van elfjes	Bosanemoon
3. Deze bloem heet 'sleutelbloem' in Oostenrijk omdat deze bloem elfendeuren kan openen	Vingerhoedskruid

Zwammen en mossen

1. Dit mos heet 'kikkerjurk' of 'kikkerdeken' volgens een volk in Canada	Veenmos
2. Dit mos wordt ook wel baardmos of heksensnor genoemd	Longkruid
3. Dit mos werd in Nederland in de Eerste Wereldoorlog gebruikt als wondverband	Usnea

Bosgeesten

1. Deze geest zet de boel op stelten en ontketent tornado's	De Japanse Tengu
2. Deze geest heeft een schimmelbaard en moswenkbrauwen en beschermt de dieren in het bos	De Finse Tapio
3. Deze boselfen zijn erg knap, maar hun rug ziet eruit als een boomstam na een bliksemingslag	De Deense Huldre

Mythische wezens van het woud

1. Dit wezen ziet eruit als een mens met paardenoren	Centaur
2. Deze weerwolf maakt het bos onveilig volgens de Cajun-mensen	Loup-garou
3. Dit wezen is volgens de Griekse mythologie half mens, half paard	Sater

Hoe de zeeën en oceanen ontstonden

1. Noord-Amerika ontstond op de rug van dit dier	Schildpad
2. Volgens de Kelten was dit was het eerste dier dat uit het witte zeeschuim werd gevormd	Nun
3. De eerste god volgens de Egyptische mythologie, een eindeloze zee vol schuimend water, was:	Paard

Zeewier, schelpen en koraal

1. Dit beschermd een schip tegen storm, donder en bliksem	Zeewier
2. Dit was ooit een betaalmiddel in delen van West-Afrika	Koraal gewikkeld in robbenvel
3. Dit hing de leren aan een spijker buiten de deur als ze wilden weten welk weer op komst is	Porseleinslak

De goden en godinnen van de zee

1. Dit is de Ierse zeegod en koning van de onderwereld	Manannán mac Lir
2. Dit zijn Noorse zeegoden	Amphitrite en Poseidon
3. Dit zijn de Griekse zeegoden	Ægir en Rán

Zeemeerminnen

1. Deze zeemeermin heeft de staart van een zalm en als je haar ziet, mag je drie wensen doen	Selkie
2. Deze zeemeermin heeft gifgroen haar en een magisch hoofddekseel	Merrow
3. Deze zeemeermin heeft een zeehondengedaante en kan als mens op het strand dansen	Ceasg

Mythische zeemonsters

1. Dit monster heeft zes koppen en valt voorbijvarende schepen aan	Shen
2. Dit monster is een reusachtige slang met gloeiende ogen	Scylla
3. Dit monster kan zichzelf in een reuzenmossel veranderen	Leviathan

Hoe de bergen ontstonden

1. In dit land banjerde een lompe reus door een enorme hoop grond en liet zo de bergen achter	Noord-Amerika
2. In dit land kroop de eerste mens uit een ei en bouwde met zijn blote handen de bergen en dalen	China
3. In dit land werden de bergen gemaakt door modder die uit de vleugels van een buizerd viel	Zwitserland

Heilige bergen

1. De locatie van deze heilige berg blijft een mysterie	Helicon
2. Deze berg wordt beschouwd als kosmische as waar hemel en aarde samenkomen	Sinai
3. Op deze berg ligt de heilige bron van de Muzen – iedereen die ervan drinkt, krijgt dichtelijke inspiratie	Mount Kailash

Reuzen, trollen en dwergen

1. Deze reuzen hebben een hekel aan mensen	Chenoo
2. Deze reuzen aten rauw vlees en vochten met draken	Ispolini
3. Deze wezens gebruiken bomen als knotsen en zijn doodsbang voor bliksem, kerkklokken en zonlicht	Trollen

Vulkanen

1. Dit volk geloofde dat twee vulkanen vroeger een prinses en haar verliefde krijger waren. Na hun dood veranderden de goden hen in bergen	De Helmenen
2. Dit volk geloofde dat ondergrondse vuurdemonen vanaf een berg vuurspuwden om een medicijnman op te warmen	De Azteken
3. Dit volk geloofde dat er op de vulkaantoppen demonen zaten die hun buit roosterden boven het vuur van de vulkanen	De Maori

Berggeesten

1. Deze geest heeft slangenhaar dat verdwaalde toeristen vangt	Bergmönch
2. Deze geest heeft een witte pels om niet op te vallen en heeft enorme voeten als ski's	Yama-uba
3. Deze geest hangt rond in de Duitse kolenmijnen – mijnwerkers zijn als de dood voor zijn giftige adem	Barbegazi

Hoe de heuvels en dalen ontstonden

1. Deze god versloeg een vuurspuwende reus door hem zó'n klap te geven dat er een deuk in de heuvel achterbleef	Hercules
2. De traan van dit wezen die op aarde viel, was zo krachtig dat er overal heuvels en dalen ontstonden	Beira
3. Deze godin gebruikte een reuzenhamer om de Schotse heuvels vorm te geven	Aardemaker

Mythische wezens van de heuvels en dalen

1. In dit land wonen Hiisi, geesten die op trollen lijken en iedereen weggagen die op hun pad komt	Orkney
2. In dit land wonen Fantine, kleine wezens die de boeren mooi weer geven en de koeien hun bellen	Finland
3. Op dit land wonen Trows, wezentjes die 's nachts opduiken om zich te wamen aan het haardvuur bij de mensen	Zwitserland

Menhirs en steencirkels

1. Deze reus zou veel menhirs in Bretagne hebben gemaakt.	Pierre Haina
2. Deze steencirkel op Orkney zou helende krachten hebben	Garguntua
3. Deze witte menhir staat in België en is de 'steen van de ouden'	De Ring van Brodgar

Draken en griezelige grotten

1. Deze draak zat onder een heuvel en verslond het vee van de dorpingen	Kakamora
2. Deze draak was een vermomde dwerg die een schat in een grot bewaakte	Fafnir
3. Deze elfachtige wezens wonen in grotten en stelen het vuur van de mensen	Smok

Hoe de rivieren, meren en beken ontstonden

1. Deze reus zorgt volgens de Grieken voor vers water	Oceanos
2. De tranen van deze god maakten het Titicacameer in het Andesgebergte	Ngurunderi
3. Deze oervader ving een enorme vis die heel erg spartelde en daardoor allerlei bochten in de rivier maakte	Unti

Geheimzinnige oeverplanten

1. Dit takje brengt geluk als je op reis gaat en beschermt tegen zwarte magie	Kardinaalsbloem
2. Deze bloem houdt de zon vast als ze zich 's nachts sluit volgens de Egyptenaren	Wilg
3. Als een oudere vrouw de wortels van deze bloem aanraakt, zal ze de liefde van haar leven vinden	Lotus

Waterelfjes en duiveltjes

1. Deze demon verbergt zich in een onderwatergrot, vermomd als fonkelende schat	Drac
2. Dit zijn knappe geesten die gewaden dragen van waternevel en prachtig zingen	Rusalki
3. Dit zijn watergeesten in paardengedaante	Kelpies

Mythische waterwezens

1. De Cuero's wonen in de meren van dit land en hebben gemene klauwen waarmee ze zwemmers grijpen	Japan
2. In dit land wonen Kappa's: reptielachtige waterdemonen die hun slachtoffers kunnen laten verdrinken	Chili
3. Dit land kent de legende van Afanc, een reusachtig, onzichtbaar watermonster	Wales

Watervallen, bronnen en putten

1. Azban was een ... die in het water van een waterval tuimelde	Castalia
2. Bij de Bron van Connla stonden negen magische ... die via hun noten in het water kennis konden verspreiden	Hazelaars
3. Het water van de ...-bron zuiverde de ziel in Delphi	Wasbeer

Hoe de moerassen ontstonden

1. Hier dachten ze vroeger dat er boze geesten in moerassen zaten	Oost-Engeland
2. Hier geloofden ze dat de wereld geschapen is uit een oermoeras, waaruit de eerste boom groeide	West-Australië
3. Hier dachten ze dat moerassen ontstonden op de plek waar een reusachtige waterslang uitrustte toen hij de rivieren maakte	West-Afrika

Moerasgeesten

1. In Duitsland zeggen ze dat de ... de zielen zijn van zondaars die rondzwerfen in moerassen	Veenheks
2. In Denemarken woonde de ... in de schaduw van de moerasgrond om iedereen die zich hier vertoonde vast te grijpen	Vuurmensen
3. In het drasland van Lincolnshire woonde de ..., die het dorp kon redden bij hoog water	Tiddy Mun

Vreemde wezens van het drasland

1. Dit is een monster dat lijkt op een nijlpaard en kan brullen als de beste	Bolotnik
2. Dit dansende wezen danst op de blubber en kan dieren of kinderen betoveren en in het moeras laten verdwijnen	Hotot
3. Deze man met kikkerarmen en insectenogen kan zich veranderen in een stapsteen in een moeras	Bunyip

Magische moerasbloemen

1. Deze plant kreeg haar geur van de Ierse godin Aine	Dotterbloemen
2. Deze bloemen houden elfen op afstand tijdens de Dag van de Arbeid in Engeland	Moerasspirea
3. Deze bloem bloeit als de koekoek de lente heeft aangekondigd	Koekoeksbloem

ANTWOORDEN

Opdracht: Wat verhaal je me nu?

1. Verhalen vertellen is een heel natuurlijke manier van communiceren. Binnen families werden vaak bepaalde levenslessen doorverteld in de vorm van sprookjes over goed en kwaad of verstandig en 'dom'. In de kerk werden de gelovigen ook bij de les gehouden met verhalen. Op een dorpsplein of bij een waterput hoorde men de laatste nieuwtjes (of roddels) uit de gemeenschap. Verhalen waren dus een middel om mensen te informeren en ook om saamhorigheid en eensgezindheid te creëren. Verhalen maakten het leven duidelijker. Bovendien waren verhalen voor mensen makkelijker om te onthouden en zorgden ze voor verbinding tussen verteller en luisteraar. Mensen konden zichzelf erin herkennen en het verhaal ook weer doorvertellen. (Eigenlijk de eerste vorm van social media, dus 😊)

2. Kenmerken van een verhaal: een verhaal is een afgerond geheel met een begin, midden en einde. Het bevat een hoofdpersoon die in de verhaallijn een ontwikkeling doormaakt: hij of zij leert van een bepaalde gebeurtenis en wordt daar eventueel bij geholpen door andere personages. Er is vaak een spanningsboog: er wordt spanning opgebouwd waardoor de lezer verder wil lezen en wil weten hoe een verhaal afloopt. Een verhaal heeft meestal een bepaald thema of motto.

Opdracht: Er was eens... een sprookje!

Assepoester leert ons dat we voor onszelf moeten opkomen en het respect moeten eisen dat we verdienen. Het is belangrijk om sterk te zijn, gefocust te blijven en te vechten voor wat je verdient.

Roodkapje leert ons slim te zijn en onder de oppervlakte te kijken als we iemand leren kennen. Mensen zijn niet altijd wie ze lijken. Denk bijvoorbeeld aan de uitdrukking 'hij/zij is een wolf in schaapskleren'. Dat betekent dat die persoon niet is wie hij of zij lijkt.

Rapunzel laat ons zien hoe we onze vindingrijkheid kunnen gebruiken. Wanneer we denken dat er geen uitweg is uit een situatie vanwege het gebrek aan tools of ideeën, gebeurt er soms iets magisch in onze hersenen. We bedenken dan vaak een ongewone manier om het probleem op te lossen. Zo leer je creatief te denken om te overleven of simpelweg een probleem op te lossen.

De drie biggetjes leren ons dat het niet goed is om lui te zijn. Daarmee breng je jezelf eerder in de problemen dan dat je plezier hebt van je snelle, makkelijke oplossing of handeling.

Repelsteeltje leert ons dat niemand overhaaste beslissingen moet nemen over serieuze zaken. Hoewel een aanbod of oplossing misschien aantrekkelijk en veelbelovend lijkt, kun je misleid worden. Wees dus op je hoede en denk altijd goed na.

De grote volksverhalen en natuurgeheimen-test

Hoe de bossen ontstonden

1. Medeina
2. Cernunnos
3. Yggdrasil

Woudbloemen

1. Bosanemoon
2. Vingerhoedskruid
3. Primula

Zwammen en mossen

1. Longkruid
2. Usnea
3. Veenmos

Bosgeesten

1. De Japanse Tengu
2. De Finse Tapio
3. De Deense Huldre

Mythische wezens van het woud

1. Sater
2. Loup-garou
3. Centaur

Hoe de zeeën en oceanen ontstonden

1. Schildpad
2. Paard
3. Nun

Zeewier, schelpen en koraal

1. Koraal gewikkeld in robbenvel
2. Porseleinslak
3. Zeewier

De goden en godinnen van de zee

1. Manannán mac Lir
2. Ægir en Rán
3. Amphitrite en Poseidon

Zeemeerminnen

1. Ceasg
2. Merrow
3. Selkie

Mythische zeemonsters

1. Skylla
2. Leviathan
3. Shen

Hoe de bergen ontstonden

1. Zwitserland
2. China
3. Noord-Amerika

Heilige bergen

1. Sinai
2. Mount Kailash
3. Helicon

Reuzen, trollen en dwergen

1. Chenoo
2. Ispolini
3. Trollen

Vulkanen

1. De Azteken
2. De Maori
3. De Helmenen

Berggeesten

1. Yama-uba
2. Barbegazi
3. Bergmönch

Hoe de heuvels en dalen ontstonden

1. Hercules
2. Aardemaker
3. Beira

Mythische wezens van de heuvels en dalen

1. Finland

2. Zwitserland
3. Orkney

Menhirs en steencirkels

1. Gargantua
2. De Ring van Brodgar
3. Pierre Haina

Draken en griezelige grotten

1. Smok
2. Fafnir
3. Kakamora

Hoe de rivieren, meren en beken ontstonden

1. Oceanos
2. Unti
3. Nhurunderi

Geheimzinnige oeverplanten

1. Wilg
2. Lotus
3. Kardinaalsbloem

Waterelfjes en duiveltjes

1. Drac
2. Rusalki
3. Kelpies

Mythische waterwezens

1. Chili
2. Japan
3. Wales

Watervallen, bronnen en putten

1. Wasbeer
2. Hazelaars
3. Castalia

Hoe de moerassen ontstonden

1. Oost-Engeland
2. West-Afrika
3. West-Australië

Moerasgeesten

1. Vuurmens
2. Veenheks
3. Tiddy Mun

Vreemde wezens van het drasland

1. Bunyip
2. Hotot
3. Bolotnik

Magische moerasbloemen

1. Moerasspirea
2. Dotterbloem
3. Koekoeksbloem